

Klachtencommissie SCEN - Jaarverslag 2015

INLEIDING

De Klachtencommissie SCEN (hierna ook aangeduid als “de Commissie”) beoogt een bijdrage te leveren aan de bevordering en borging van de kwaliteit van het handelen van de SCEN-arts.

In 2015 werden geen klachten ontvangen.

De oordelen van de Commissie naar aanleiding van een aantal in 2014 ontvangen klachten leidden tot discussie in en reacties uit het veld. Juist hiermee werd een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van het handelen van de SCEN-arts.

KLACHTEN

De Klachtencommissie SCEN heeft in 2015 geen klachten ontvangen.

De Klachtencommissie SCEN oordeelde in 2015 over drie, in 2014 ingediende, klachten. Daarnaast leidde een bemiddelingstraject, ook naar aanleiding van een in 2014 ingediende klacht, tot een voor de betrokken partijen bevredigende uitkomst.

In de eerste klacht, ingediend door de consultvragend huisarts, werd de SCEN-arts verweten dat deze onvoldoende steun had verleend door een gebrekkige regievoering op het punt van de onderlinge communicatie. Daarnaast had de SCEN-arts het consultatieverslag afgegeven aan de patiënte, in plaats van aan de consultvragend arts, waardoor ernstige onrust was ontstaan. De Commissie oordeelde de klacht op beide onderdelen ongegrond.

De tweede en de derde klacht werden ingediend door een consultvragend arts, verbonden aan de Levensindekliniek, tegen twee achtereenvolgende SCEN-artsen. De eerste SCEN-arts werd verweten niet de mogelijkheid te hebben geboden aan dochter van patiënte om bij het gesprek aanwezig te zijn. Omdat niet kon worden vastgesteld wat de toedracht van zaken was geweest werd dit klachtonderdeel ongegrond verklaard. Daarnaast zou deze SCEN-arts te zeer gefocust zijn geweest op behandelopties, hetgeen door de patiënte als dwingend was ervaren, en zou hij de aanwezige comorbiditeit onvoldoende hebben laten meewegen in zijn oordeel. De commissie concludeerde dat de SCEN-arts in deze specifieke situatie, waarin hij ernstig twijfelde of de patiënte wel voldoende was geïnformeerd over behandelmogelijkheden voor haar ernstigste kwaal, niet kon worden verweten dat hij te zeer behandelingsgericht was geweest. De commissie oordeelde ook dit klachtonderdeel ongegrond.

De klacht tegen de tweede SCEN-arts betrof diens advies dat de patiënte een specialist zou raadplegen, maar waarbij hij niet tevoren gecommuniceerd had hoe vervolgens het consultatieproces voortgang zou vinden. Toen de consultvragend arts de SCEN-arts benaderde voor een vervolg van de consultatie gaf deze geen gehoor aan zijn verzoek. Daarom moest een derde SCEN-arts worden geraadpleegd, hetgeen het totale proces vertraagde.

De commissie achtte de opvatting van de SCEN-arts dat zijn bemoeienis na levering van het consultatieverslag was beëindigd begrijpelijk. Een SCEN-arts mag in het verloop van een casus een nieuwe consultatie uitvoeren, maar is daartoe niet verplicht. Dat de SCEN-arts niet het initiatief heeft genomen om afspraken te maken over een eventuele voortgang van het consultatieproces was volgens de Commissie in de context van deze casus niet verwijtbaar.

De SCEN-arts beargumenteerde overtuigend waarom hij in deze casus niet bereid was opnieuw een consultatie uit te voeren.

De commissie oordeelde de klacht op beide onderdelen ongegrond.

De beide voorgaande klachten werden behandeld in één zitting, maar leidden tot twee separate oordelen.

In de casus die leidde tot bemiddeling verweet een nabestaande de SCEN-arts onzorgvuldigheden in diens verslaglegging, het bespreken van irrelevante zaken met de patiënte en een onterechte inschatting van 'kwaliteit van leven' en ondraaglijkheid. De SCEN-arts gaf in zijn schriftelijk verweer klager uitleg over zijn handelen en bood zijn excuses aan voor de wijze van verslaglegging en de ontstane misverstanden. Op advies van de Klachtencommissie zijn klager en SCEN-arts met elkaar in contact getreden. Het tussen partijen gevoerde gesprek leidde ertoe dat klager de klacht introk.

AANDACHTSPUNTEN VOOR DE SCEN-ARTS

De Klachtencommissie SCEN beoogt met haar werkzaamheden een bijdrage te leveren aan de bevordering en borging van de kwaliteit van het handelen van de SCEN-arts; het primaire doel is daarom niet het veroordelen van een collega, maar het trekken van lessen uit het gebeurde. Daarom worden de oordelen – geanonimiseerd – verspreid naar alle SCEN-groepen met de aanbeveling deze te bespreken. Belangrijke leerpunten zijn:

- Een goede onderlinge bereikbaarheid is een verantwoordelijkheid van zowel consultvrager als SCEN-arts.
- Correspondentie (mailverkeer) tussen consultvragend arts en SCEN-arts dient op overzichtelijke wijze plaats te vinden.
- Het is ongewenst dat SCEN-artsen zich door de consultvragend arts op enige wijze laten betrekken in een reeds lopend consultatieproces waarbij al een collega-SCEN-arts is ingeschakeld.
- Bespreking van alternatieven met de patiënt kan leiden tot een vorm van medebehandeling. Toch is het gerechtvaardigd om alternatieven te benoemen om te onderzoeken of deze tussen arts en patiënt zijn besproken. De SCEN-arts toetst immers of patiënt is voorgelicht over diens situatie en of arts en patiënt tot de conclusie zijn gekomen dat er geen reële behandelalternatieven zijn. Daarbij dient de SCEN-arts proportionaliteit in acht te nemen.
- Als een SCEN-arts zich op enig moment tijdens het consultatieproces onder druk gezet voelt, waardoor de vrijheid van oordeelsvorming zou kunnen worden beïnvloed, dient hij daar vervolgens naar te handelen. Dat kan betekenen dat de SCEN-arts een consultatie niet start of afrondt.

- De SCEN-arts dient zijn werkzaamheden zodanig in te richten dat hij voldoende ruimte heeft om de diverse casussen van elkaar te scheiden. (Te) grote drukte kan leiden tot onzorgvuldigheden.
- Als er op het moment van de consultatie geen actueel verzoek is, maar naar verwachting op afzienbare termijn wel, is het goed om dat ook zo te vermelden in het verslag, eventueel met de suggestie dat de behandelend arts dan alsnog contact opneemt met de SCEN-arts. De formele conclusie dat op het moment van de consultatie niet aan de wettelijke voorwaarden is voldaan, is weliswaar juridisch correct, maar kan tot misverstanden leiden.

De oordelen zijn (geanonimiseerd) op de website van SCEN geplaatst (www.scen.nl) en onder de aandacht gebracht van alle SCEN-groepen ter bespreking in hun intern overleg. De oordelen zijn tevens ter publicatie aangeboden aan de tijdschriften *Medisch Contact*, *Gezondheidszorg Jurisprudentie* en aan het *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht*.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Op 23 april 2015 vond het landelijk SCEN-symposium ‘*De puzzel van de SCEN-arts. De complexiteit van euthanasieverzoeken.*’ plaats. De voorzitter van de commissie gaf daar een presentatie over de (dertien) oordelen van de Klachtencommissie SCEN in de afgelopen zes jaar, met als titel ‘*Verkeerd gegaan is soms fout gedaan*’. Aan de orde kwamen: Wie zijn de klagers en waarover klagen zij, wat gaat er vaker niet goed en wat zijn de valkuilen voor de SCEN-arts.

Op dezelfde dag verscheen in *Medisch Contact* het artikel ‘*Zes jaar Klachtencommissie SCEN: wat leren we ervan?*’, waarin aandacht werd besteed aan de oordelen van de Klachtencommissie SCEN en de daaruit te destilleren leerpunten voor SCEN-artsen.

DE COMMISSIE

Samenstelling Klachtencommissie SCEN

Voorzitter

Prof. mr. J. (Johan) Legemaate, hoogleraar Gezondheidsrecht aan de UVA/AMC

SCEN-artsen

Drs. M. (Maarten) van Bergeijk, huisarts te Hengelo (vanaf 1 mei 2015)

Drs. D. (Dieneke) Bloemkolk, ziekenhuis-psychiater te Blaricum (tot 1 mei 2015)

Drs. J.P.H.M. (Jacques) Creemers, longarts te Eindhoven (vanaf 1 mei 2015)

Drs. C. (Cees) de Graaf, specialist ouderengeneeskunde te Woerden

Drs. S. (Sytske) van der Meer, somatisch arts GGZ te Enschede

Dr. ing. C.J. (Kees) Ruissen, huisarts te Tilburg

Drs. S. (Sipke) Tol, huisarts, niet praktiserend, te Almelo (tot 1 mei 2015)

Drs. B.J.P. (Bellina) Vis-Janssens de Varebeke, specialist ouderengeneeskunde te Berkenwoude (vanaf 1 mei 2015)

Patiëntenperspectief

Mr. M. (Mo) Derraz, senior beleidsmedewerker Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te Den Haag (tevens plaatsvervangend voorzitter)

Drs. M. (Magda) van der Grijn, theoloog/ethicus te Leiden

De Klachtencommissie SCEN wordt ondersteund door Drs. R.H.J.M. (Raymond) Sanders en Drs. E.H.J. (Eric) van Wijlick van het bureau van de KNMG te Utrecht.

Vergaderingen

De Klachtencommissie SCEN heeft in 2015 eenmaal plenair vergaderd.

Bereikbaarheid

KNMG

Klachtencommissie SCEN

Postbus 20051

3502 LB Utrecht

Tel. (030) 2823 211

Mail scen@knmg.nl